

IHE Delft maakt nieuwe start

Tatiana
Dos Santos Silva

Eddy Moors

IHE Delft is het grootste, internationale instituut voor watereducatie ter wereld. Sinds vorig jaar heeft de zestigjarige organisatie een nieuwe rector en een nieuwe strategie. Ook de band met UNESCO kreeg een nieuwe vorm.

TEKST DORINE VAN KESTEREN
BEELD ISTOCKPHOTO E.A

Tatiana Dos Santos Silva uit Brazilië volgde de opleiding 'Water Conflict Management' aan IHE Delft. Inmiddels is ze bestuurslid van het Water Youth Network en oprichter van de stichting FA.VELA, waarmee ze jongeren in Braziliaanse sloppenwijken helpt om zich te ontwikkelen tot micro-ondernemer. Eind oktober kreeg Dos Santos Silva de IHE Delft Alumni Award 2018. Als waterprofessional met een sociale onderneming is zij de personificatie van wat het instituut beoogt: mondiale watervraagstukken benaderen met een frisse, multidisciplinaire blik. "De hedendaagse opgaven zijn complex en vragen een geïntegreerde aanpak. Daarom zijn ons onderwijs en onderzoek niet alleen gericht op de technische, maar ook op de sociaal-economische kant van water", zegt rector Eddy Moors, die sinds juli 2017 aan het roer staat bij IHE Delft.

Community

IHE Delft biedt masteropleidingen en korte cursussen – variërend van enkele dagen tot achttien maanden – voor waterprofessionals. Daarnaast doen PhD-fellows er onderzoek. "Gemiddeld studeren er bij ons vijfhonderd Msc-studenten en honderdveertig PhD-studenten. Daarnaast hebben we zo'n duizend korte cursusdeelnemers per jaar", somt Moors op. "Wij vinden het belangrijk dat alle studenten hun thesis schrijven over de waterproblematiek in hun thuisland. Daar verrichten ze ook een deel van hun onderzoek, zoals data verzamelen of interviews afnemen." De studenten komen voornamelijk uit Latijns-Amerika, Azië en Afrika. Dat komt doordat de meeste fellowships – beurzen voor talentvolle studenten – zijn gebonden aan ontwikkelingslanden. Die fellowships worden gefinancierd door overheden, goede doelen en bedrijven. "Het uiteinde-

'IN VEEL LANDEN VAN ONZE ALUMNI SPELEN ENORME WATERGERELATEERDE PROBLEMEN'

Alexandrië, Egypte. Een kwetsbare stad bij overstromingen, een zeldzaam fenomeen maar daardoor des te desastreus. Alexandrië dient als voorbeeld in flood risk management voor andere steden in de regio

lijke doel is dat de afgestudeerden hun verworven kennis inzetten in hun eigen land.”

De 23.000 alumni van IHE Delft zijn afkomstig uit meer dan 190 landen. Dit geeft het instituut een waardevol internationaal netwerk, aldus Moors. “Door de jaren heen blijven wij in nauw contact met onze alumni. Ook onderling weten zij elkaar te vinden. Daardoor is er een wereldwijde watercommunity ontstaan. De leden horen van elkaar welke waterproblemen spelen in hun land en denken samen na over de oplossingen. De alumni komen op allerlei posities terecht, soms op hele stevige. Zo zit een van hen in het parlement van Bhutan, is een ander vice-president in Cuba en weer een ander minister in Argentinië.”

Watersnood

Het begon ruim zestig jaar geleden. Nederland had net de watersnood-

ramp achter de rug en de plannen voor de Deltawerken ontwikkeld. Stormvloedkeringen moesten de laaggelegen gebieden in de toekomst beschermen tegen overstromingen. De ambassadeur van Oost-Pakistan – het huidige Bangladesh – spoorde de Nederlandse regering aan om de opgedane technische kennis en ervaring te delen met andere landen, die met vergelijkbare problemen kampten. In 1957 volgden 45 deelnemers uit 21 landen de eerste internationale opleiding waterbouwkunde aan IHE Delft. In 2003 werd het opleidingsinstituut onderdeel van UNESCO, de organisatie voor cultuur, wetenschap en onderwijs van de Verenigde Naties (VN). Een verhouding die eind vorig jaar een andere vorm kreeg. Moors: “Ons doel was om onafhankelijker te worden van de diplomatieke koers van UNESCO. Denk bij voorbeeld aan de bouw van dammen in de Nijl en de gevolgen daarvan

voor de watervdeling in de regio.

Dat ligt politiek heel gevoelig, maar daar willen wij buitenstaan. Zowel studenten uit Egypte als uit de buurlanden moeten bij ons een opleiding kunnen volgen. Verder werkte het in de praktijk niet zo goed dat wij ons aan alle financiële en administratieve procedures van VN-organisaties moesten houden. Daarom hebben we in overleg met het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap besloten om nog wel inhoudelijk samen te werken met UNESCO, maar de financieel-administratieve banden los te knippen.”

Stroomlijnen

IHE Delft maakte van de gelegenheid gebruik om een nieuwe strategie op te stellen. Intensievere samenwerking met de partnerlanden is een van de speerpunten daarvan. “Concreet betekent dit: de onderzoeksagenda's stroomlijnen. Samen de prioriteiten >

Huizen in Belén, Peru

'SAMENWERKING MET DE NEDERLANDSE WATERSECTOR KAN BETER'

bepalen. Dat betekent ook: eerst kijken naar de onderzoeksonderwerpen, pas daarna naar de wensen en eisen van de financiers – en niet andersom. We gaan ook bekijken of het mogelijk is om een deel van het onderwijstraject in die landen te laten plaatsvinden. Dan hoeven de studenten niet al te lang weg uit hun professionele werkkring. Onze doelgroep bestaat namelijk uit midcareer-professionals: mensen die al in de watersector werkzaam zijn, en na afronding van de opleiding daar ook weer naar terugkeren.”

Moors wil ook de banden met de Nederlandse watersector aanhalen. “We werken al samen met bijvoorbeeld Vitens Evides International en de Unie van Waterschappen, maar het kan altijd beter. Samenwerking tussen kennisinstituten en bedrijfsleven heeft voordelen voor beide partijen. Bedrijven krijgen toegang tot de nieuwste wetenschappelijke inzichten. Andersom is het voor ons nuttig om innovaties uit de praktijk te verwerken in het curriculum.”

De handelsrelaties hebben hier volgens hem ook baat bij. “Financiële steun voor fellows die aan IHE Delft willen studeren, kan de zakelijke positie van de Nederlandse watersector in het buitenland verstevigen. De studenten worden immers later

ambassadeurs voor Nederland in hun thuisland.”

De komende jaren gaat IHE Delft zich daarnaast nadrukkelijk inspannen voor de duurzame ontwikkelingsdoelen van de VN. Deze zeventien doelen moeten de wereld in 2030 ‘tot een betere plek maken’. Op watergebied gaat het onder meer om duurzaam gebruik van zeeën en oceanen, schoon drinkwater en goede sanitaire voorzieningen.

'Slimme toiletten'

De ‘slimme toiletten’ die zijn organisatie heeft bedacht, kunnen hier bijvoorbeeld aan bijdragen, stelt Moors. “Dit concept houdt in dat vrachtwagens rondrijden met een ‘shitkiller’ aan boord, die menselijke uitwerpselen met behulp van microgolfgeneratoren omzet in schoon water en droge meststof. Dit is een grote stap voorwaarts in gebieden waar geen rioeringsnetwerk is. De ‘shitkiller’ wordt volgend voorjaar getest in Jordanië.”

Als ander voorbeeld noemt Moors de ‘city to city-learning’-projecten rond waterveiligheid. “Hoe ga je om met extreme neerslag en zeespiegelstijging, hoe creëer je meer waterbergingsmogelijkheden in een stad, hoe zet je bewustwordingscampagnes op? Voor bestuurders is het vaak gemakkelijker om oplossingen over

te nemen van andere steden die in hetzelfde schuitje zitten.”

IHE Delft helpt landen, regio's en steden ook bij de onderhandelingen over waterverdragen, bijvoorbeeld in Alexandrië, Egypte. “En dan gaat het niet alleen om waterhoeveelheden, maar ook om waterkwaliteit, energie, voedsel, handel... Betere afspraken, die leiden tot een hogere levenskwaliteit voor de bevolking en minder politieke onrust. Dit illustreert goed onze verbreding van techniek naar maatschappij.”

Ertoe doen

Moors is afkomstig uit de academische wereld. Hij was jarenlang hoofd van een onderzoeksteam bij Alterra van Wageningen Universiteit en is nog steeds één dag per week bijzonder hoogleraar Water en Klimaat aan de VU in Amsterdam. Tegenwoordig komt hij zelf nog maar nauwelijks toe aan onderzoek. “Aan de ene kant vind ik dat jammer. Wetenschappelijk onderzoek is puzzelen en daar houd ik van. Aan de andere kant is het boeiend – en noodzakelijk! – om een onderwijs- en onderzoeksorganisatie goed te managen, op zoek te gaan naar financiering en relaties te onderhouden met potentiële financiers.”

Maar het belangrijkste is dat het werk van IHE Delft ertoe doet, benadrukt hij. “De maatschappelijke impact is enorm. Het is iedere keer weer fantastisch om te horen van onze alumni wat IHE Delft heeft betekend voor de watersector in hun thuisland. In veel van die landen spelen enorme watergerelateerde problemen: de overvloed en het tekort aan water, klimaatverandering, armoede, conflicten en slechte riolering. Alleen met opleiding, een leven lang leren en duurzame partnerschappen met universiteiten, overheden, bedrijven en filantropische organisaties over de hele wereld, kunnen we deze het hoofd bieden.” •